

DANMAP

Pressemeddelelse den 6. oktober 2020

Forbruget af antibiotika til mennesker falder fortsat i Danmark

For sjette år i træk er antibiotikaforbruget i Danmark faldet. Det viser DANMAP-rapporten over antibiotikaforbruget i 2019. Bag den står DTU Fødevareinstituttet og Statens Serum Institut (SSI).

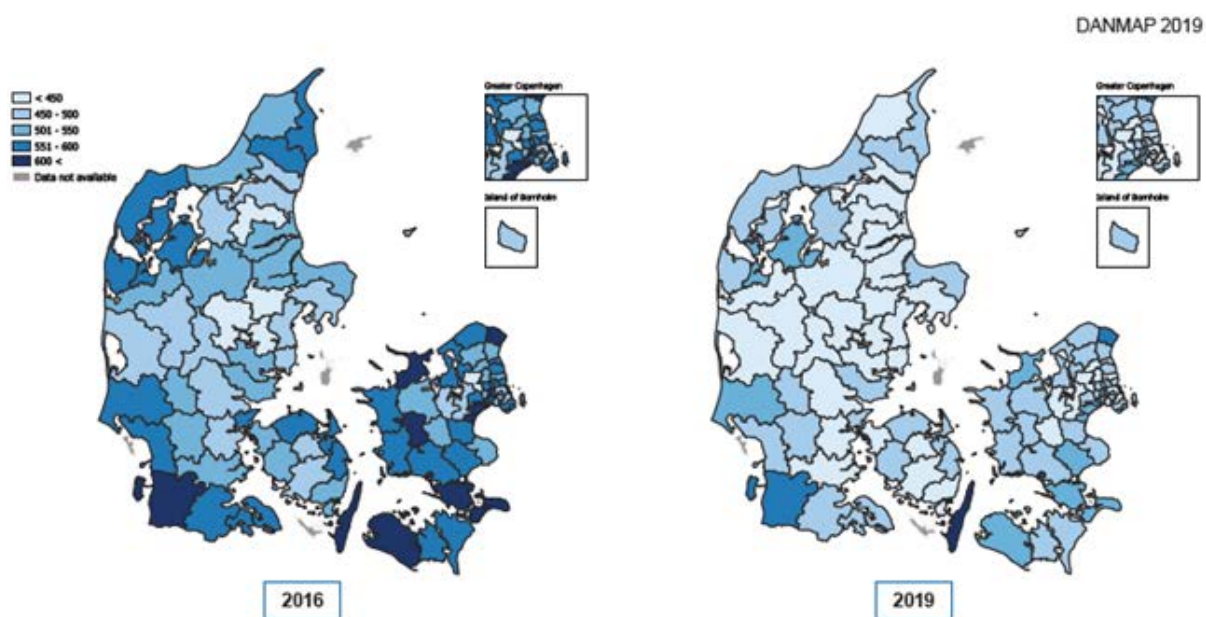
Forbruget af antibiotika i Danmark falder fortsat. Det skyldes, at de praktiserende læger udskriver færre recepter. Det er konklusionen i den nyeste DANMAP-rapport for 2019, som netop er offentliggjort. Bag den står DTU Fødevareinstituttet og SSI.

Hvert år offentliggør DANMAP nye tal for antibiotikaforbruget i Danmark. De nye tal for 2019 viser, at det totale forbrug i Danmark var 15,76 definerede daglige doser pr. 1.000 indbyggere pr. dag (DID). På 10 år er forbruget af antibiotika i Danmark faldet med 14%.

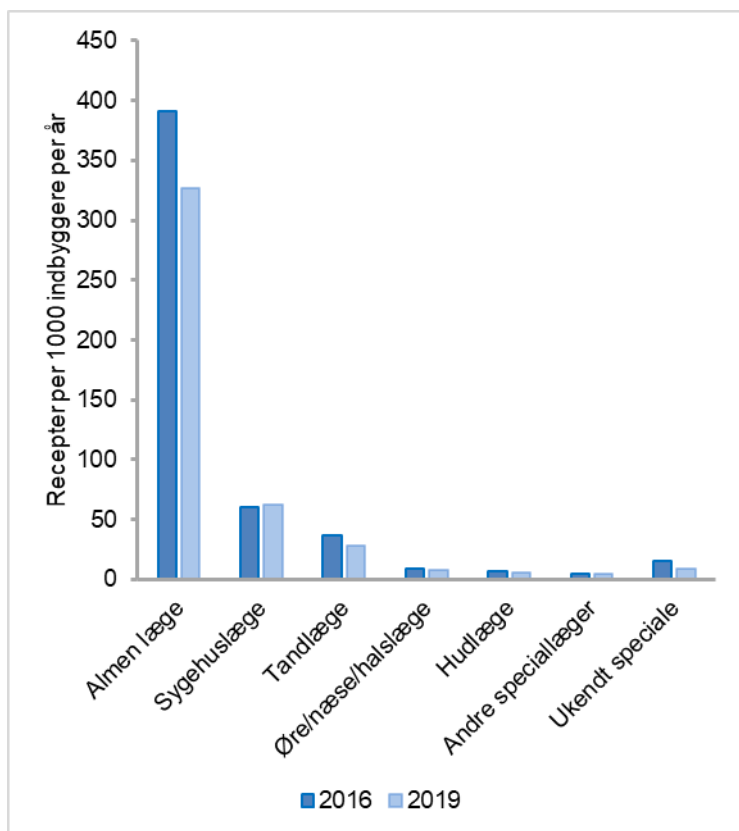
"Dette fald drives af et nedsat forbrug i primærsektoren, mens hospitalernes forbrug over de seneste år har været svingende med en stigende tendens," siger overlæge Ute Wolff Sönksen fra SSI.

De praktiserende læger trækker antibiotikaforbruget i den rigtige retning

I primærsektoren udstedes recepter af alment praktiserende læger, andre praktiserende speciallæger og tandlæger. Ud over det indgår også recepter fra sygehuslæger, når disse udskriver patienter til hjemmet eller ser dem til en ambulant konsultation på hospitalet. I 2019 var forbruget i primærsektoren 445 recepter per 1.000 indbyggere. De praktiserende læger stod for 74% af forbruget. På kommuneniveau er forbruget af antibiotika i primærsektoren siden 2016 reduceret med op til 20%.

Fordelt på specialer ses også et faldende antal recepter fra tandlæger, øre-, næse- og halslæger samt hudlæger. På den anden side stiger antallet af recepter, som ordineres af sygehuslæger.

Handlingsplan med tre mål

I 2017 offentliggjorde Sundheds- og Ældreministeriet en ny handlingsplan med tre mål for brugen af antibiotika til mennesker. Det første mål drejer sig om at sænke antallet af recepter, som udskrives af praktiserende læger, andre praktiserende speciallæger og tandlæger, fra 460 recepter per 1.000 indbyggere i 2016 til 350 i 2020. I 2019 udskrev praktiserende læger, andre praktiserende speciallæger og tandlæger 382 recepter per 1.000 indbyggere. Det svarer til et fald på 17 % siden 2016.

Det andet mål i planen går ud på at øge penicillins andel af det totale antibiotikaforbrug i primærsektoren. Denne andel har dog ikke ændret sig væsentligt og udgør fortsat 31%.

”Det er ikke overraskende, at det er det samlede forbrug, der falder først. Det er langt sværere at ændre udskrivningsvanerne. Men det er vigtigt, at lægerne bliver ved med at stille mod at bruge mindre af de bredspektrede antibiotika og mere af de smalspektrede penicilliner. De såkaldte almindelige penicilliner indebærer nemlig mindre risiko for, at bakterierne udvikler resistens,” siger Ute Wolff Sönksen.

Hospitalerne bruger mere antibiotika

I modsætning til primærsektoren har forbruget af antibiotika på hospitalerne været stigende de sidste 10 år. I 2019 stod hospitalerne således for 1,93 DID svarende til 12% af det samlede forbrug i Danmark i 2019. I 2010 udgjorde hospitalernes forbrug 9% af det samlede forbrug. Forbruget på hospitalerne opgøres som regel som antallet af definerede daglige doser per 100 sengedage eller per 100 indlæggelser. Det sker for at tage højde for variation i sygehusaktiviteten fra år til år. I 2019 var hospitalernes forbrug af antibiotika 107 definerede daglige doser per 100 sengedage. Det svarer til en stigning på 6% siden 2018 og en stigning på 49% på 10 år, altså siden 2010.

"I dag bliver mange patienter udskrevet til videre behandling i primærsektoren. Kun de mest behandlingskrævende er indlagt i længere tid. Dette afspejler sig i forbruget per indlagt, der er steget markant over de sidste 10 år," siger Ute Wolff Sönksen.

Fokus på at sænke forbruget af de kritisk vigtige antibiotika

Det er særligt forbruget af de bredspektrede penicilliner, der er steget markant på hospitalerne. Siden 2010 er forbruget af disse fordoblet fra 23,3 til 48,3 definerede daglige doser per 100 sengedage. Forbruget af de smalspektrede penicilliner er i samme periode steget fra 8,3 til 9,8 definerede daglige doser per 100 sengedage.

På hospitalerne er der særligt fokus på at sænke forbruget af de kritisk vigtige antibiotika. De falder i tre antibiotika-klasser: Cefalosporiner, fluorkinoloner og carbapenemer. De er vigtige, når man skal behandle alvorlige infektioner hos svært syge patienter på hospitalerne. Derfor skal de så vidt muligt reserveres til disse meget syge patienter og ikke bruges bredt. Siden 2010 er antallet af overvågede blodforgiftninger vokset med 46%, fra ca. 8000 tilfælde per år til knap 12.000 tilfælde per år. Derfor har de kritisk vigtige antibiotika-klasser en nøgleposition.

Det går i den rigtige retning

Handlingsplanens mål 3 handler netop om at sænke forbruget af de kritisk vigtige antibiotika med 10% fra 2016 til 2020. I 2019 var forbruget af de kritisk vigtige antibiotika 19,24 definerede daglige doser per 100 sengedage, hvilket svarer til et fald på 7,4% siden 2016.

"Overordnet set går det i den rigtige retning med at opfylde målene i planen. Men vi er der ikke helt endnu. Hvis vi allerede havde været i mål i 2019, havde vi ikke været ambitiøse nok i vores målsætning," siger Ute Wolff Sönksen.

Læs mere

Siden 1995 har DANMAP-programmet overvåget brugen af antibiotika til mennesker og dyr i Danmark. Det samme gælder forekomsten af antibiotikaresistens blandt bakterier i dyr, mennesker og fødevarer.

Hent [DANMAP-rapporten](#) fra DANMAP's website. På websitet er også [et faktaark om antibiotikaresistens](#).

Læs om udviklingen i det veterinære antibiotikaforbrug i en pressemeddelelse på DANMAP-websitet: [Over ti år har danske svin fået mindre antibiotika, kalve mere](#).

Kontakt

For flere oplysninger kontakt:

Overlæge Ute Wolff Sönksen
Statens Serum Institut
uws@ssi.dk
tlf. 32 68 91 33

STATENS
SERUM
INSTITUT